

REGIONAL MÖTESPLATS SOCIAL HÅLLBARHET

Regional mötesplats för social hållbarhet är ett regionalt forum för kunskaps- och erfarenhetsutbyte som ska bidra till att utveckla Gävleborg på ett socialt hållbart sätt. Ungefär två gånger per år arrangeras konferenser, workshops eller webinarium som syftar till att öka kunskapen om olika sociala hållbarhetsfrågor och hur de hänger ihop; bidra till att samverka för social hållbarhet stärks inom länet; identifiera behov, utmaningar och möjligheter inom social hållbarhet.

Regional mötesplats för social hållbarhet finns också på regionogavleborg.se/motesplatsocialhallbarhet och genom detta nyhetsbrev. Har ni något ni vill dela med er av? Hör av er via kontaktuppgifter på länken ovan.

NYHETSREVE 1, 2019 - INKLUDERA ALLA!

Hitta sociala sammanhang via kultur och språk

Hej Pervin Mattsson, berätta om ditt arbete!

Jag arbetar på Kultur Gävleborg och är regional projektledare för Songlines.

Projektet är ett integrationsprojekt som bygger mötesplatser och arbetar för att unga som flytt ska hitta in i musik- och kultursverige. Unga som har flytt ska ges möjligheten att uttrycka sig själva med musik och kultur, få nya kompisar, öva språket och hitta in i bra, sociala sammanhang.

Pervin Mattsson. Foto: Camilla Wengelin

Varför är ert arbete viktigt?

Det viktigaste vi kan ge är att dela med oss av våra nätverk och vår kunskap så att ungdomarna kan få bra kontakter, vänner och förstå hur samhället fungerar. Den som saknar ett naturligt nätverk genom sin familj, behöver trygga vuxna omkring sig som kan hjälpa till med saker.

En stor del av verksamheten handlar om att lyssna och skapa förståelse för vilka behov som finns och hur ungdomskulturvärlden kan nå, möta och engagera nyanlända – i synnerhet ensamkommande ungdomar. Unga på flykt har många smärtsamma upplevelser med sig. De väntar på besked från Migrationsverket och lever egentligen under en stor press. Att göra de här aktiviteterna tillsammans känns angeläget.

Projektet är ett fint exempel på hur man med utgångspunkt i musik och kultur kan engagera och inkludera unga människor med rötter i olika delar av världen. Om man får ha tillgång till och kan använda sin kompetens och sina musikaliska och kulturella minnen, känner man sig trygg och har lättare att ta in nya intryck och ny kunskap om omvärlden.

Vad är på gång just nu?

Många av de ungdomar vi träffar säger att de vill ha platser att mötas på. Musikhuset i Gävle blev en fantastisk mötesplats för ungdomar och vi vill fortsätta samarbeta med Studieförbundet Vuxenskolan och ABF under 2019.

Songlines Gävleborg ska delta Folk och Kultur- ett kulturpolitiskt konvent i Eskilstuna den 7 februari. Den 16 februari, 9 mars och 6 april genomförs en ledarskapsutbildning för ungdomar som flytt från sitt hemland. Vi hoppas på fortsatt gemensamt arbete för att förbättra levnadsvillkor för de här ungdomarna.

TIPS

Folkhälsa, jämställdhet och barnets rättigheter – hur får vi ihop det?

Tvåvägande perspektiv så som folkhälsa, jämställdhet och barnets rättigheter kan ibland upplevas som svåra att få ihop. Det kan till och med uppfattas som konkurrens. Lyssna till Elizabeth Englundh, Birgitta Andersson och Hanna Lind från SKL samtala om hur olika tvåvägande perspektiv istället har bäring på varandra och kan samverka. Lyssna på podden [här](#).

Skolfam ger resultat!

Skolfam är en förebyggande arbetsmodell för barn som är placerade i familjehem och som går i grundskolan årskurs F–9. Modellen syftar till att öka förutsättningarna för en god utveckling av skolresultat och därmed bättre livschanser senare i livet.

Årsrapporten om Skolfam visar en uppåtgående trend för skolfambarnens skolresultat: 79,1 % hade behörighet till gymnasiet 2018. Läs mer om arbetsmodellen, framgångsfaktorer och resultat på [denna länk](#).

Goda exempel på sociala företag

Se Coompanions [presentationer](#) av arbetsintegrerade sociala företag i Gävleborgs län.

Vad skulle du skicka med till andra som blir inspirerade av ert arbete?

Samverkan är nyckeln till framgångsrik integration. Vi måste lära oss att leva med varandra. Vi måste lära oss lyssna på varandra.

Både träd och människor behöver sina rötter för att växa. När vi tar hand om våra rötter blir bladen gröna och friska. Det är verkligen spännande att i de ungdomar jag träffar också finns duktiga musiker med kunskaper från sina hemländer. Oavsett om man är afghan, eritrean, svensk eller norrman kan man dela med sig av det man har med sig.

Läs mer om Songlines i Gävleborg på [webbplats](#) och [Facebook](#).

Songlines-projektdeltagarna Ehsan Yaghoobi och Mohammad Zare [spelade på uppdrag av Polar Music Prize 2018](#). Foto : Pervin Mattsson

Varannan ung känner sig inte inkluderad i samhället

I en ny rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF, framkommer att varannan ung i Sverige inte känner sig inkluderad i samhället. På landsbygden är andelen ännu högre.

Rapporten bygger på en enkätundersökning till 5000 unga i åldern 17-23 år samt intervjuer med tolv fokusgrupper. Medan enkätens resultat visar tydliga skillnader mellan olika grupper av unga: unga i städer uppger till exempel genomgående bättre livsvillkor, social inkludering och förutsättningar för ett bra liv än vad unga i landsbygder och utsatta områden gör, framkommer flera likheter mellan dem som bor i landsbygd, glesbygd och utsatta områden i fokusgruppintervjuerna.

Några resultat från rapporten är:

- Intervjuade i fokusgrupperna efterlyser kortare kötider för att få vård för psykisk ohälsa. I utsatta områden lyfter deltagare även behovet av ökad tillgänglighet till utredning och stöd för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- Vissa unga hbtq-personer i fokusgrupperna upplever dåligt bemötande i vården.
- Unga som är eller har varit utsatta för mobbning eller kränkningar uppger i fokusgrupperna att det främst sker i skolan. En av sex unga har blivit utsatta under det senaste halvåret och tjejer blir oftare utsatta än killar.
- Fokusgruppsdeltagare beskriver mobbning och kränkningar som kopplat till normer och föreställningar om hur personer av deras eget kön ska vara och bete sig.

Läs mer om rapporten på [den här länken](#).

Hbtq och bemötande i hälso- och sjukvården

Under 2018 har Region Gävleborg arbetat med kunskaphöjande insatser för att förbättra vårt bemötande av hbtq-personer i hälso- och sjukvården. Arbetet har bland annat resulterat i ett utbildningsmaterial som ger en ökad medvetenhet och kunskap om hbtq-personers hälsa. Utbildningspaketet innehåller:

- några korta filmer med fokus på bemötande och likabehandling,
- fakta, statistik och frågeställningar att diskutera i medarbetargrupper,
- föreläsningar om bemötande av hbtq-personers upplevelser av vården

Utbildningsmaterialet, innehållande film och presentationsmaterial, kan användas vid exempelvis APT som inspiration och stöd i dialogen kring bemötande. Läs mer om Region Gävleborgs arbete med likabehandling och bemötande i hälso- och sjukvården [här](#).

TIPS

Verktyg vid jämställdhetsintegrering

Se [processtödsmaterial](#) från ESF Jämt.

Metoden [Genushanden](#) har tagits fram på Skurups vårdcentral, Region Skåne, i syfte att öka kvaliteten i vården för kvinnor och män.

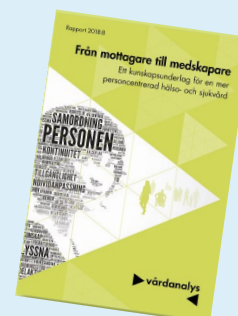
Hälsa och livsvillkor bland unga hbtq-personer

Unga hbtq-personer löper större risk att drabbas av psykiska och stressrelaterade besvär. Rapporten "Hälsa och livsvillkor bland unga hbtq-personer – Vad vet vi och vilka forskningsbehov finns" är tänkt att ge en sammanfattande bild av den kunskap som finns om unga hbtq-personers hälsa och livsvillkor i Sverige. Läs rapporten från Forte [här](#).

Personcentrerad hälso- och sjukvård

För att göra vården mer personcentrerad behövs ett utvecklingsarbete i hela hälso- och sjukvårdssystemet. Patienters och närståendes erfarenheter, kunskaper och resurser behöver tas tillvara på ett bättre sätt. I kunskapsunderlaget Från mottagare till medskapare presenterar Vårdanalys kunskap, resonemang och exempel på vad som kan bidra till en ökad personcentrerad i hälso- och sjukvården.

Läs den [här](#).

Så mår Gävleborgarna

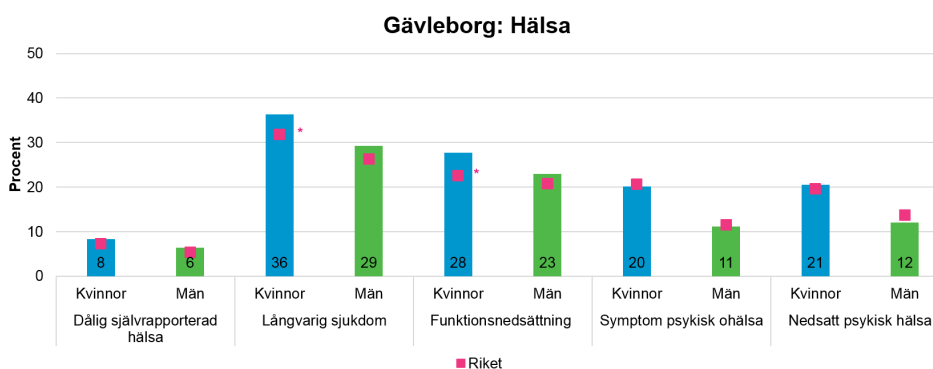
Tidigare i år fick 12 000 gävleborgare en enkät med 65 frågor om hälsa och levnadsvanor i brevlådan. 43 procent av de tillfrågade har svarat. Resultatet visar att en hög andel gävleborgare upplever att de har en god hälsa. Andelen som upplever att de har god hälsa har ökat sedan mätningarna startade år 2004, men den positiva utvecklingen ser ut att ha avstannat under de senaste åren.

Resultatet visar också skillnader i hälsa mellan kvinnor och män, mellan äldre och yngre samt mellan personer med förgymnasial utbildning och personer med eftergymnasial utbildning. Kvinnor upplever i lägre utsträckning än män att deras hälsa är god, äldre upplever i lägre utsträckning än yngre att deras hälsa är god och personer med förgymnasial utbildning upplever i lägre utsträckning än hos personer med eftergymnasial utbildning att deras hälsa är god.

Även bland faktorer av stor betydelse för hälsa, som livsvillkor och levnadsvanor, finns skillnader, visar resultaten. Äldre har till exempel ett lägre socialt deltagande än yngre, och personer födda utanför Norden har lägre socialt deltagande än bland personer födda i Sverige.

Resultaten av undersökningen utgör ett underlag för politiska prioriteringar och arbete som kan påverka gävleborgarnas hälsa.

- Att arbeta för god, jämställd och jämlik hälsa kräver engagemang och bidrag från alla sektorer och samhällsnivåer. Jämlikhet i hälsa handlar ytterst om livsvillkor, och därmed inom ansvarsområden för såväl region, länsstyrelse, kommuner och andra myndigheter, säger Hanna Höghi, avdelningschef vid Region Gävleborg. Livsvillkor som är särskilt avgörande för jämlikhet i hälsa är till exempel uppväxtvillkor, utbildning, arbete och arbetsförhållanden, försörjningsmöjligheter och en jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård. Det är alltså inte en eller ett par åtgärder som krävs, utan ett tålmodigt arbete med många olika frågor. [Ta del av resultaten från undersökningen på denna länk.](#)

Källa: Nationella folkhälsoenkäten 2018 och Samhällsmedicin, Region Gävleborg

Ojämlighet i psykisk hälsa

Folkhälsomyndigheten har publicerat en ny rapport om den psykiska ohälsan: "Ojämlighet i psykisk hälsa i Sverige – hur är den psykiska hälsan fördelad och vad beror det på?" Kunskapen om hur psykisk hälsa är fördelad mellan olika grupper i samhället är begränsad. Därför har de sammanställt kunskap om ojämlikheter i psykisk hälsa. Ojämlikheter undersöktes utifrån bland annat kön, socioekonomisk position, funktionsnedsättning, sexuell läggning och födelseland. Kunskapssammanställningen belyser genom aktuell forskning och analyser av svenska data skillnader i psykisk hälsa. Den innehåller också resultat om hur olika slags bestämningsfaktorer för psykisk hälsa påverkar ojämlikhet i psykisk hälsa. Rapporten finns [här](#).

TIPS

Så ska insatserna mot psykisk ohälsa förbättras

Slutbetänkandet om insatser inom psykisk hälsa överlämnades till regeringen i januari. Bland annat föreslås att psykisk ohälsa ska bli ett nytt politikområde. Ta del av utredningen [här](#) och lyssna [här](#) till en intervju den nationella samordnaren Kerstin Evelius från Sveriges radio P1 Vetandets värld 18 januari.

Skolresultat ska analyseras utifrån elevsammansättning

SALSA är ett analysverktyg som beskriver resultaten i grundskolan årskurs 9 genom att ta hänsyn till skolans elevsammansättning utifrån föräldrarnas utbildningsnivå, nyinvandrade elever samt pojkar och flickor, vilka tillsammans förklarar en del av skolornas resultat. Verktyget är nu uppdaterat. Ni hittar det på [denna länk](#).

Effektiva insatser för minskad sjukfrånvaro och en hälsofrämjande arbetsplats

Uppdrag Psykisk Hälsa erbjuder regioner och kommuner utbildningstillfällen för att ta del av material och insikter från ett flerårigt utvecklingsarbete. Som underlag för utbildningen finns ett omfattande material som beskriver processer och metoder i arbetet för att minska sjukskrivning och stärka den hälsofrämjande arbetsplatsen. Läs mer [här](#).

Evenemang - Forte Talks 2019: Välfärd för framtiden

Den 26–27 mars 2019 finns möjlighet att delta i spännande tvärvetenskapliga diskussioner och kreativa möten på Forte Talks 2019. Läs mer [här](#).

Region Gävleborgs barn- och ungdomsråd

Vi som jobbar med att ta hand om barn och ungdomar som är sjuka vill bli bättre på det. Därför startar vi ett barn- och ungdomsråd i Region Gävleborg. Vi söker nu personer mellan 10 och 20 år, som bor någonstans i Gävleborg.

Ansvariga för barn- och ungdomsrådet är Elisabet Sundgren och Rebecca Padar. Rådet planerar ha cirka fyra möten per år, på olika platser i länet. Läs mer [här](#).

IPS– Hudiksvall blir ordinarie verksamhet

Sedan september 2016 har Hudiksvalls kommun i samarbete med Psykiatrin, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan med stöd från Gävleborgs Samordningsförbund arbetat utifrån arbetsmetoden Individual Placement and Support (IPS). IPS är en arbetsform som går ut på att ge personer med psykisk ohälsa ett personligt stöd för att komma ut i arbete. 85 personer har deltagit och av dem har (tom maj 2018) 28 % gått till anställningar, 11 % till studier och ca 40 % är aktiva i meningsfull sysselsättning. Deltagarna har fått bättre hälsa och livskvalitet, minskat sitt utanförskap och stärkt sina sociala nätverk. Slutrapporten visar att IPS-verksamheten genererat en samhällsekonomisk vinst under första året om ca 2,5 miljoner i form av minskad utbetalning av medel till offentlig försörjning, ökade skatteintäkter och minskade kostnader för boendestöd, vilket ställs mot en driftskostnad på ca en miljon. Hudiksvalls kommun har därför beslutat att IPS kommer att fortsätta som en ordinarie verksamhet, under enheten för boendestöd. Läs mer om arbetsmetoden och dess resultat i slutrapporten på [denna länk](#).

En ny regional utvecklingsstrategi tas fram

Under 2018-2019 samordnar Region Gävleborg arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (RUS). Berörda aktörer, så som kommuner, länsstyrelser, statliga myndigheter, civila organisationer och näringslivet bjuds in att delta i arbetet.

En regional utvecklingsstrategi är ett regionalt styrdokument som visar inriktningen för ett läns tillväxt- och utvecklingsarbete. Strategin ska utgå utifrån en analys av förutsättningar för hållbar regional tillväxt och utveckling i länet. Strategin ska bidra till sektorsövergripande samverkan mellan länen och mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Strategin ska kunna fungera styrande för Region Gävleborgs verksamhet, vägledande för kommunerna, inspirerande för företag och organisationer. Läs mer [här](#).

GDPR

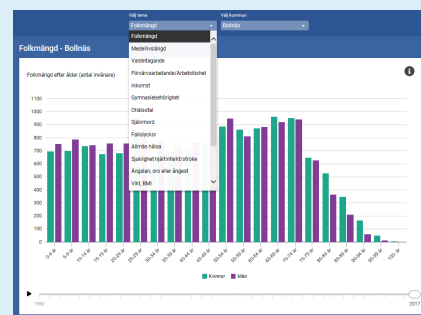
[Här kan du läsa](#) hur Region Gävleborg hanterar personuppgifter.

Region Gävleborg sparar dina kontaktuppgifter (e-postadress) för att vi ska kunna skicka dig detta nyhetsbrev samt inbjudningar till Mötesplatsens konferenser och seminarier. Du kan när som helst avanmäla dig från din prenumeration genom att skicka ett mail till kontaktuppgifterna på denna länk: <http://www.regionogavleborg.se/motesplatssocialhallbarhet>. Vi tar då bort din e-postadress ur vår e-postlista.

TIPS

Nya interaktiva kommunfaktablad

Folkhälsomyndigheten har tagit fram nya interaktiva faktablad om befolkningens hälsa och livsvillkor på kommunnivå. Se [här](#).

Podd om digitalt utanförskap hos äldre

Ca 400 000 personer över 65 år lever i digitalt utanförskap och riskerar att stängas ute från flera delar av samhället. Hur kan kommunen arbeta för att öka digital tillgänglighet och även kompetens hos äldre personer? Lyssna till Socialstyrelsens podd där Christel Lynch, Folkhälsomyndigheten, Gunilla Fahlström, SBU och Carina Gustafsson, Socialstyrelsen samtalar. Lyssna [här](#).

Jämställdhet inom ekonomiskt bistånd?

Jämställdhet inom verksamheten med ekonomiskt bistånd handlar bland annat om att uppmärksamma hur kvinnor och mäns förutsättningar till egen försörjning ser ut. De som ansöker om ekonomiskt bistånd ska bli bemötta och bedömda på lika villkor och det stöd och de insatser som socialtjänsten erbjuder ska vara utformade utifrån individens behov, oavsett kön. Nu finns en delredovisning av Socialstyrelsens uppdrag att kartlägga socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv (Se [denna länk](#)) och hos Kunskapsguiden.se kan du lära dig mer om Jämställdhet inom ekonomiskt bistånd och ta del av verktyg, metoder och stödmaterial.